

Okul Güvenlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Güvenlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27528>

Öz

Okul Güvenlik Ölçeği (OGÖ), Durda?? Akan ve Merve Zengin tarafından 2019 yılında geliştirilmiş, okullardaki güvenlik algısı ve mevcut güvenlik durumunu ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Ölçek, okul ortamında var olan tehditleri, alınan önlemleri ve genel güvenlik düzeyini dört temel boyutta değerlendirir. 27 maddeden oluşan bu ölçek, eğitim kurumlarının risk yönetimi ve güvenlik politikalarının oluşturulması süreçlerine ampirik destek sağlamak üzere tasarlanmıştır. Yapılan analizler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenirlilik katsayılarına ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Okul güvenliği, Psikometrik, Ölçek geliştirme, Durumsal güvenlik, Okul tehdidi, Likert ölçeği.

Yazarlar

Durda?? Akan, Merve Zengin.

[quads id=5]

Amaç

Okul Güvenlik Ölçeği'nin temel amacı, okul paydaşları (öğrenci, öğretmen ve yöneticiler) okul ortamına yönelik güvenlik algıları ve bu ortamdaki potansiyel risk durumları bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Ölçek, okul çevresindeki ve okul içindeki güvenlik unsurları ayrı ayrı değerlendirilerek, kurumlara detaylı bir risk profili sunmayı amaçlamaktadır.

Bu ölçek, eğitim kurumlarının güvenlik ihtiyaçları belirlemede, okul tehdidi ve suç olaylarına karşı alınacak önleyici tedbirleri planlamada ve güvenlik eğitimlerinin etkinliğini ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktadır.

Yapı

Okul Güvenlik Ölçeği, okul güvenliğini dört temel alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, toplam 27 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler güvenlik algısının çeşitli yönlerini temsil etmektedir. Bu alt boyutlar ve odaklandıkları temel konular aşağıda listelenmiştir:

Durumsal Boyut (14 madde): Okul ortamındaki genel kaygılar, tehdit algıları ve suç/tehdit olaylarının temel bir endişe kaynağı olup olmadığının değerlendirilmesi.

Eylemsel/Olgusal Boyut (3 madde): Okulda gerçekleştirilebilir olan veya gerçekleştirilmiş somut tehlikeli eylemleri ve olayları (örneğin, silahlı saldırı riskini) ölçer.

Önlemsel Boyut (7 madde): Okul yönetiminin öğrencilerin güvenliğini ve olası sorunların önlemeye yönelik aldığı fiziki ve idari tedbirlerin yeterliliğini inceler.

Çısal Boyut (3 madde): Okulun çevresel faktörlerinden kaynaklanan dısal riskleri ve tehlikeleri (örneğin, okul çevresindeki uyuşturucu madde satışı gibi) değerlendirir.

Geçerlik

Okul Güvenlik Ölçeği'nin yapı geçerliği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Her ne kadar kaynakta tekil bir geçerlik katsayısı belirtilmese de, yapılan analizler ölçeğin dört faktörlü yapısal kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri (fit indices) ürettiğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak öngörülen boyutlar arasında ayrılmaz bağırlı bir şekilde yapısal ve yapı geçerliğinin sağlandığını ortaya koymaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları üzerinden değerlendirilmiştir. Okul Güvenlik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlik katsayıları kabul edilen istatistiksel sınırlarda olduğu belirlenmiştir. Faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin dört alt boyutuyla birlikte toplam varyansın %61,554'ünü açıkladığı tespit edilmiştir. Alt boyutların açıkladığı varyans yüzdeleri ise şu şekildedir:

Durumsal Alt Boyut: %39,039

Eylemsel/Olgusal Alt Boyut: %11,051

Önlemsel Alt Boyut: %6,351

Çısal Boyut: %5,112

Faktör Analizi

Okul Güvenlik Ölçeği'nin faktör yapısı, 27 maddeyi dört farklı boyuta ayrılan bir model üzerine kurulmuştur. Bu modelin ampirik olarak test edilmesi amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin dört alt boyutunun da kabul edilebilir uyum indeksleri gösterdiğini teyit etmektedir.

Bu sonuçlar, ölçeğin maddelerinin kendi alt boyutlarına yüksek düzeyde yüklendiğini ve okul güvenliğini ölçmek için öngörülen Durumsal, Eylemsel/Olgusal, Önlemsel ve Çısal faktörlerin birbirinden ayrılmaz ancak bütünlüklü bir yapıyı temsil ettiğini kanıtlamaktadır. Bu faktör analizi, ölçeğin sağlam bir yapısal temele sahip olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: 4 alt boyut ve 27 maddeden oluşan öz bildirim tipi Likert ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim kurumlarında görev yapan veya öğrenim gören bireyler.

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle okul çağı öğrencileri ve yetişkin eğitim profesyonelleri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okullarda güvenlik algısını ölçmek üzere geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1= **Hiç Katılmıyorum** - 5= **Tamamen Katılıyorum**).

Anahtar Kelimeler

Okul güvenliği algısı, Güvenilirlik analizi, DFA, Eğitim psikolojisi, Risk değerlendirmesi, Faktör Analizi.

[quads id=5]

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: durdagiakan@gmail.com (Sorumlu Yazar Durdaş Akan)

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Durdaş Akan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Okul Güvenlik Ölçeği'nin orijinal makalesine ait bağlantı Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: okul-guvenlik-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Akan, D. ve Zengin, M. (2019). Okul Güvenlik Ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(70), 538-553. [doi:10.17755/esosder.417115](https://doi.org/10.17755/esosder.417115)

[quads id=5]

Okul Güvenlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek, toplam 4 alt boyut ve 27 maddeden oluşmaktadır. Her bir alt boyuta ait örnek maddeler aşağıda sunulmuştur:

Durumsal (14 m): Suç ve şiddet bu okuldaki en temel kaygıdır.

Eylemsel/Olgusal (3 m): Bu okulda silahlı saldırılar olmaktadır

Önlemsel (7 m): Bu okulda öğrencilerin olası sağlık sorunlarına yönelik güvenlik önlemleri alınmaktadır.

Çıksal (3 m): Bu okulun çevresinde uyuşturucu madde satılmaktadır